

PROIECTUL SALONUL INTERNAȚIONAL DE CARTE – BOOKFEST CHIȘINĂU

Rezumat: Articolul se referă la edițiile anuale ale Salonului Internațional de Carte, menționând principalele axe de dezvoltare în timp a proiectului și accentuând importanța și impactul evenimentului cultural.

Cuvinte-cheie: Salonul Internațional de Carte, Bookfest Chișinău, piața editorială.

Salonul Internațional de Carte (SIC) se înscrie în perimetrul cultural al Republicii Moldova ca o valoroasă manifestare, o adevărată sărbătoare pentru scriitori, editori, pictori, traducători, bibliotecari. Acest act de cultură și spiritualitate își menține cu claritate obiectivul de bază: promovarea și

Abstract: The article refers to the annual editions of the International Book Fair, reflecting the axes of development of this project over time and emphasizing the importance and impact of this cultural event.

Keywords: International Book Fair, Bookfest Chisinau, publishing market.

Aliona TOSTOGAN, director adjunct,
Direcția Relații cu Publicul
Biblioteca Națională a Republicii Moldova
a.tostogan@bnrm.md

Aliona MUNTEAN, director adjunct,
Direcția Resurse Informaționale
Biblioteca Națională a Republicii Moldova
aliona.muntean@bnrm.md

valorificarea cărții și lecturii. Putem remarca, cu siguranță, că organizarea SIC aduce un șir de beneficii, cum ar fi: evaluarea, stimularea și menținerea competitivității procesului editorial în țară, favorizarea colaborării și cooperării internaționale în domeniul cărții, dezvoltarea pieței de desfacere a producției editoriale, popularizarea cărții și lecturii în societate, dezvoltarea colecțiilor BNRM și ale altor biblioteci din contul donațiilor de carte din partea editorilor participanți. Împlinind anul acesta 30 de ani, Salonul Internațional de Carte (SIC) reprezintă cu siguranță una din realitățile de vârf ale culturii noastre, care se datorează cuceririi independenței și suveranității statale, o carte de vizită a ei atât în plan intern, cât și în context internațional.

În anul 1992 a demarat reforma Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, care urmărea scopul alinierii acestei instituții la principiile directeare UNESCO referitoare la acest tip de biblioteci, precum și la orientările conceptuale și metodologice ale bibliotecilor naționale din țările lumii.

Concepția SIC, care este și el unul din fructele independenței, a pornit tocmai de la ideea relevării rolului exponențial al Bibliotecii Naționale în cultura țării. Dacă până în anul 1992 în incinta instituției se organizau de către Guvern (Departamentul de

Stat pentru Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți) expoziții bienale de trecere în revistă a realizărilor editorilor moldoveni din RSS Moldovenească, în vederea selectării celor mai reprezentative produse editoriale care urmau să fie transmise la Târgul Internațional bienal de Carte de la Moscova, atunci după căderea URSS guvernul a încetat să organizeze aceste bienale. Și acest gol a fost surmontat prin inițierea unui proiect nou – Salonul Național de Carte, care mai târziu va trece pe o treaptă mai înaltă – Salonul Internațional de Carte, folosind experiența acumulată pe parcursul anilor, dar într-o formă potrivită independenței statale. În acest context, în cadrul primei întâlniri oficiale între Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Biblioteca Județeană „Gheorghe Asachi” din Iași, s-a propus organizarea în comun a unei acțiuni culturale axate pe istoria și cartea Moldovei. Astfel, în 1992, a avut loc prima ediție a Salonului Internațional de Carte organizat de 2 biblioteci. În cadrul primei ediții SIC au fost expuse cărțile editorilor din Republica Moldova aflate în colecțiile BNRM și cărțile din colecțiile bibliotecii „Gheorghe Asachi” din Iași. La acest eveniment editorii făceau parte din rândurile vizitatorilor.

În anii următori, concepția SIC s-a schimbat, s-a îmbogățit permanent cu ele-

SALONUL NAȚIONAL DE CARTE

Program special

	29 august	Dezvădirea oficială
Simpozion "Arta cărții"	30 august	
	31 august	"Limba noastră"
Gala laureatilor	1 septembrie	

1998

Chișinău

SALON NR.1 EXPRES

Publicație a Salonului Internațional de Carte - Ediția a XII-a - Chișinău 2003

21 august
SĂRBĂTOREA NAȚIONALĂ LIMBA NOASTRĂ

29 august
Dezvădirea oficială

30 august
Simpozion "Arta cărții"

31 august
"Limba noastră"

1 septembrie
Gala laureatilor

2003

Chișinău

31 August - 3 Septembrie
Salonul Internațional de Carte

2003

Ediția a XVI-a

CATALOG oficial

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

mente noi. La ediția a 2-a a apărut ideea de a acorda premii editorilor pentru realizările lor, pentru a încuraja și a impulsiona procesul editorial aflat și el atunci în căutarea identității.

La ediția a 3-a, editorii, prinși deja în competiția pentru obținerea premiilor, au decis să fie expuse la Salon cărțile lor nu din colecțiile BNRM, ci din stocul lor, spre a se prezenta mai bine și a fi mai competitivi. BNRM, la rândul său, a îmbogățit programul SIC cu acțiuni cultural-științifice de importanță națională, iar apoi și internațională. În acel an SIC a fost inclus în programul guvernamental de acțiuni consacrate Zilei Independenței, Zilei Limbii Noastre, din acel moment Salonul devenind un eveniment de prima mărime în viața cultural-științifică a Moldovei [2].

La ediția a VII-a SIC din anul 1998 organizatorii salonului au ales drept logo al salonului imaginea unei corăbii, pânzele căreia au forma unor cărți deschise. Semnificațiile ei sunt multiple. Mai întâi, Salonul se concepe, simbolic, ca un port, în care, o data pe an, trage Corabia Mondială a Cărții – cele mai reprezentative edituri și cărți. Tot ce este mai bun și mai frumos în cărțile lumii sosește în acest port imaginar pentru a porni apoi spre inima și mintea cititorilor din Republica Moldova. Reprezentarea aceasta exprimă veridic nivelul și rolul deosebit la care s-a ridicat salonul. Pe de altă parte, din acest port imaginar a pornit în lume și Corabia cărții moldovenești – editurile și cărțile Moldovei.

Apoi, începând cu anul 2003 (ediția a XII-a), au început să participe editori de peste hotare. Ambasadele acreditate la Chișinău au prezentat, anual, realizările cele mai importante ale activității editoriale din țările pe care le reprezintă, aducând cu ei editori, scriitori, savanți de renume. Salonul a devenit cu adevărat unul internațional. Co-organizatori ai Salonului au devenit un șir de ministere, organizații obștești, uniuni de creație, fapt care a contribuit la înaltul nivel organizatoric la care a ajuns acesta.

Din anul 2003 apare Publicația Salonului Internațional de Carte – ziarul „Salon expres”. În acest ziar se prezenta programul

salonului, interviuri, topul celor mai citite cărți, listele laureaților salonului, opinii, etc. Articolele erau semnate atât de salariații Bibliotecii Naționale, cât și de personalități notorii, cum ar fi: Ion Ungureanu, Nicolae Dabija, Artur Cozma, Boris Focșa, Claudia Partole și alții.

Ținem să menționăm că o noutate a Salonului Internațional de Carte, ediția a XV-a (2006), a fost inaugurarea Salonului presei, care avea ca scop participarea majorității ziarelor și revistelor înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova. În cadrul acestui eveniment, redacțiile au prezentat cele mai interesante proiecte, au fost acordate și premii, inclusiv premiul „Simpatia publicului”.

E de remarcat faptul că SIC se deschidea tradițional în ziua de 31 August – Sărbătoarea Națională „Limba Noastră” – la BNRM, în prezența publicului iubitor de carte din Chișinău și din țară, a oaspeților și editorilor din străinătate, veniți expres pentru a participa la acest eveniment important, a numeroaselor persoane oficiale. Agenda Saloanelor era foarte interesantă și cuprindea lansări de cărți noi, mese rotunde, ateliere, lecturi literare, audieri muzicale, expoziții de grafică și picturi de carte etc.

În 2016, cea de-a XXV-a ediție a Salonului Internațional de Carte a fost reconceptualizată și unită, formând un aliaj organic cu primă ediție a Târgului de Carte Bookfest Chișinău. Ediția venea în premieră, astfel evenimentul fiind organizat în incinta Pavilionului Central al CIE „Moldexpo” de Biblioteca Națională a Republicii Moldova în colaborare cu Uniunea Editorilor din Republica Moldova și Asociația Editorilor din România, acesta fiind primul pas către o piață editorială comună. Institutul Cultural Român și Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” sunt, împreună cu Ministerul Culturii din Republica Moldova, principalii susținători ai acestui eveniment.

„Ediția din acest an a Salonului Internațional de Carte de la Chișinău vine să reconfirme aspirațiile europene ale industriilor culturale din Republica Moldova, dar și să consolideze parteneriatele de succes stabilite cu Institutul Cultural Român și Institutul «Eudoxiu Hurmuzachi» pentru

românii de pretutindeni. Menționăm că cea de-a XXV-a ediție a Salonului Internațional de Carte coincide cu aniversarea a 25-a de de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova, iar România își reconfirmă și cu această ocazie sprijinul oferit în dezvoltarea durabilă a culturii”, a declarat la deschiderea solemnă a evenimentului Monica Babuc, ministrul Culturii din Republica Moldova.

Era pentru prima dată când la Chișinău ajungeau cărțile marilor edituri din București. A fost fortificată componenta de târg a salonului, devenind un târg de carte prietenos și deschis. La această ediție nu s-au decernat premii pentru editori. A fost un târg axat pe cititori. Unică unitate de măsură a succesului a fost cantitatea cărților vândute. Mai multe edituri și-au vândut cărțile cu reduceri considerabile. Arenda spațiilor la Moldexpo a fost achitată cu donații de carte către Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Exemplele superflue au fost redirecționate de BNRM în alte biblioteci din SNB.

Grație donațiilor de la edituri în cadrul Salonului Internațional de Carte, colecțiile Bibliotecii Naționale au fost completate cu 1332 de exemplare de ediții actuale. De donații redirecționate au facilitat Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”; bibliotecile Universității de Stat a Moldovei și Universității Pedagogice „Ion Creanga”; Bibliotecile publice din Cantemir, Drochia, Bulboaca, Pașcani; Biblioteca liceului „Pro-succes” din Chișinău. În total, Salonului Internațional de Carte Bookfest 2016 a adăugat în bibliotecile din Republica Moldova 729 de titluri de carte editată în România și 372 de titluri editate în Republica Moldova.

Succesul incontestabil al Salonului Internațional de Carte Bookfest a determinat și direcția edițiilor care urmează.

În perioada 30 august-3 septembrie 2017, la noua ediție a Salonului de Carte Bookfest, care și în acest an a fost parte a Salonului Internațional de Carte, au participat cca 50 de edituri, care au expus peste 50 de mii de volume. În cele cinci zile, cele mai importante edituri din Republica Moldova și România i-au așteptat pe cititori cu o bogată ofertă editorială, ce a inclus cărți pentru copii, beletristică de top pentru maturi, dar și o vastă gamă de volume din cele mai variate domenii. S-a păstrat și tradiția Salonului Internațional de Carte, care a dat start la lansări de carte, conferințe tematice, cene literare, jocuri intelectuale și interactive, proiecții de film prezentate de Uniunea Cineaștilor din Republica Moldova și Ambasada SUA, precum și un recital de muzică clasică susținut de orchestra Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”. În colecția Bibliotecii Naționale își găsesc locul 1318 de exemplare noi din cele mai actuale ediții de carte românească. Au primit cărți donate de participanții la Bookfest bibliotecile Universității de Stat a Moldovei și Academiei Militare „Alexandru cel Bun”, biblioteca liceului „Mihai Eminescu” din Căușeni, Biblioteca Națională pentru copii „Ion Creangă”, biblioteca școlară din satul Feștelița, biblioteca Liceului Teoretic „Natalia Dadiani” din Chișinău, biblioteca Colegiului de Ecologie din Chișinău, bibliotecile publice din Călărași, Pelenia, Izbiște.

Urmează ediția 2018. Organizatorii au promovat cele mai importante titluri ale literaturii române contemporane și pe cei

mai îndrăgiți autori ai momentului, cele mai diverse volume din cele mai variate domenii, la cele mai avantajoase prețuri. La fel ca în edițiile precedente Bookfest, accesul publicului a fost gratuit atât în cadrul Salonului de Carte, cât și în cadrul evenimentelor conexe.

Biblioteca Națională a beneficiat de 1285 de exemplare de carte. De donațiile redistribuite s-au bucurat grădinițele de copii nr.146 și nr. 66, Școlile profesionale nr.2 și nr. 7 din Chișinău, biblioteci publice din Ratuș, Bardar, Cobileia, Costești, Măcărești și alții.

Pentru a patra ediție consecutivă a Salonului Internațional de Carte Bookfest Chișinău și a XXVIII-a ediție a Salonului Internațional de carte, editorii au anunțat reduceri de până la 80% din prețul de copertă.

Cele mai importante edituri din România și Republica Moldova au fost prezente la această ediție, care își propune, reiterat, să consolideze dialogul cultural între editori, autori și publicul de carte în limba română, mai ales că Bookfest se suprapunea cu Ziua Limbii Române, celebrată la Chișinău pe 31 august. Din România, au fost prezentate cu stand 24 de edituri, dintre care amintim: „All”, „Arco Iris”, „Ars Libri”, „ART”, „Curtea Veche Publishing”, „Didactica Publishing House”, „Editura Universității din Craiova”, „Eurodidactica”, „Gama”, „Humanitas”, „Junimea”, „Meteor Press”, „Nemira”, „Niculescu”, „Paul Editions”, „Polirom”, „Prut”, „RAO”, „Seneca”, „Taida”, „Trei”, „Vremea”, dar și distribuitori de jocuri educaționale pentru copii, precum „Happycolor”.

Biblioteca Națională tradițional s-a prezentat în programul evenimentului cu expoziții, lansări de carte, lecturi „en plein air”, întâlniri și sesiuni de autografe cu scriitori, oameni de cultură, saloane muzicale etc.

„O adevărată sărbătoare a cărții într-un Chișinău înfierbântat la propriu și la figurat de arșița sfârșitului de vară, dar și de evenimentele politice recente, astfel încât această infuzie de cultură, întâlnirea cu lectura va fi un reconfortant *respiro* pentru vizitatori”, reflecta revista *Contrafort*.

O premieră pentru această ediție a fost și nominalizarea unui președinte de onoare

re în persoana istoricului și editorului Igor Șarov, care a avut o contribuție importantă în organizarea tuturor edițiilor.

„Prezența în Republica Moldova, pentru al patrulea an consecutiv, a celui mai important salon de carte din spațiul românesc, Bookfest, dă o strălucire aparte sărbătorilor care ne definesc ființa națională – Independența și Ziua Limbii Române”, observa Liliana Nicolaescu-Onofrei, ministrul Educației, Culturii și Cercetării din Republica Moldova. „Bookfest Chișinău – acest fenomen cultural de prestigiu – reprezintă până la urmă o probă de valoare și continuitate a unor politici culturale la care merită să reflectăm” [5].

„Acest salon s-a făcut ca un pod între două sărbători, un proiect normal al relațiilor dintre România și Republica Moldova. Sper ca acest salon să devină un îndemn de tradiție al spațiului comun de cultură, educație și spiritualitate în Republica Moldova și România” [1], a declarat Sergiu Nistor, consilierul președintelui României. Ediția 2019 a adus bibliotecilor 3561 de exemplare de cărți, dintre care 1243 au intrat în colecțiile BNRM, 2213 de exemplare au fost redistribuite bibliotecilor din SNB și 105 au fost transmise partenerilor de schimb interbibliotecar internațional.

Anul 2020. Pandemia a afectat toți cetățenii și numeroase sectoare economice s-au aflat într-o situație dificilă, dar sectorul cultural s-a numărat printre sectoarele cele mai grav afectate. Artiștii nu și-au mai putut câștiga existența, deoarece spectacolele au fost anulate, festivalurile, conferințele și expozițiile au fost amânate, cinematografele, teatrele și muzeele au fost închise, iar producțiile de film și de televiziune au fost întrerupte. Nu face excepție nici Salonul Internațional de Carte Bookfest. Se anulează mai întâi ediția din 2020, apoi și cea din 2021, din aceleași motive cauzate de persistența pandemiei.

Anul 2022. Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Universitatea de Stat din Moldova (USM), Uniunea Editorilor din Republica Moldova și Asociația Editorilor din România anunță revenirea Salonului Internațional de Carte Bookfest la Chișinău. Astfel, consorțiul de parteneri ai Bookfest Chișinău, printre

care și noul membru – USM, a stabilit perioada de desfășurare a evenimentului pentru 31 august-4 septembrie.

În acest sens, pe parcursul ultimelor zile, Igor Șarov, rectorul USM, a avut mai multe ședințe tehnice cu Gheorghe Prini, președintele Uniunii Editorilor din Republica Moldova, și Mihai Mitrică, directorul executiv al Asociației Editorilor din România, în cadrul cărora au fost schițate liniile de acțiune pentru perioada următoare [4].

Biblioteca Națională urmează să se includă în eveniment cu un program cultural-științific de amploare, cum se întâmplă în mod regulat în toți cei 30 de ani de independență.

Putem fi mândri de faptul că Salonul Internațional de Carte arte o longevitate impresionantă pentru un eveniment cultural, dar și un impact social economic, căci, după cum afirmă Maria Pilchin în interviul acordat Nataliei Sergheev, jurnalistă multimedia din echipa Europei Libere la Chișinău: „[...] Salonul Internațional de carte Bookfest Chișinău [...] e, în primul rând, un eveniment al cărții. Și, când spun «eveniment al cărții», nu pun deloc o conotație patetică în această expresie, pentru că e, în primul rând, un loc în care se întâlnesc producătorul de carte – și-mi iertați acest tehnicism de business – și consumatorul de carte” [3].

Referințe bibliografice:

1. A fost inaugurat Salonul Internațional de Carte „Bookfest Chișinău”, ediția 2019. [on-line] [citat 11.05.2022]. Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2019/08/28/19006757>
2. COZMA, Artur. SIC e o contribuție prețioasă la dezvoltarea culturii naționale și la crearea imaginii Republicii Moldova peste hotare. In: Melnic, Raisa. O retrospectivă a edițiilor Salonului Internațional de Carte. Chișinău : BNRM, 2012. p. 28-29. ISBN 978-9975-4368-5-4.
3. PILCHIN, Maria. Interviul dimineții cu scriitoarea Maria Pilchin cu ocazia celei de-a treia ediții a Salonului cărții Bookfest la Chișinău. / consemnare de Sergheev, Natalia. [on-line] [citat 11.05.2022]. Disponibil: <https://moldova.europalibera.org/a/maria-pilchin-omul-citit-este-greu-de-manipulat-este-greu-de-marginalizat-/29461029.html>
4. SALONUL Internațional de Carte Bookfest revine la Chișinău. [on-line] [citat 11.05.2022]. Disponibil: <https://tvr Moldova.md/cultura/salonul-international-de-carte-bookfest-revine-la-chisinau-usm-partenerul-evenimentului/>
5. VLAS, Sergiu. Bookfest Chișinău 2019. [on-line] [citat 11.05.2022]. Disponibil: <http://www.contrafort.md/categorii/bookfest-chi-u-2019>